

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 26.
(OR. en)

11082/23

LIMITE

COJUR 26
CFSP/PESC 927
RELEX 794
COEST 385

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10354/1/23 REV 1
Tárgy:	A Tanács következtetései a Nemzetközi Büntetőbíróságról a Római Statútum elfogadásának 25. évfordulója alkalmából

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Nemzetközi Büntetőbíróságról szóló, a Római Statútum elfogadásának 25. évfordulója alkalmából elfogadott tanácsi következtetéseket.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI
A NEMZETKÖZI BÜNTETŐBÍRÓSÁGRÓL
A RÓMAI STATÚTUM ELFOGADÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

1. A Római Statútum elfogadásának 25. évfordulóján az Európai Unió és tagállamai azon kulcsfontosságú hozzájárulást ünneplik, amelyet a Nemzetközi Büntetőbíróság nyújt a nemzetközi közösség egészét érintő legsúlyosabb bűntettek büntetlensége elleni küzdelemhez. A Tanács a mai napon újólág megerősíti, hogy rendíthetetlenül támogatja az NBB-t, amely központi szerepet tölt be az áldozatoknak nyújtott igazságszolgáltatásban a joghatósága alá tartozó összes esetben.
2. Az Európai Unió elkötelezetten támogatja a Büntetőbíróságot már annak létrejötte óta. Az NBB a világ első és egyetlen olyan állandó nemzetközi büntetőbírósága, amely a legsúlyosabb nemzetközi bűncselekmények nyomozásával és büntetőeljárás alá vonásával foglalkozik, és ekként tanúbizonyságot tesz a nemzetközi közösség abbéli elszántságáról, hogy felszámolja a legszörnyűbb atrocitások büntetlenségét és előmozdítja az elszámoltathatóság kultúráját nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt.
3. A Római Statútum elfogadásának 25. évfordulója egyedülálló alkalmat kínál nemcsak arra, hogy áttekintsük az NBB által elért számos eredményt, hanem arra is, hogy újólág megerősítsük, az Európai Unió támogatására a jövőben is számíthat. Folyamatosan történnek előrelépések a Büntetőbíróság tevékenysége, többek között az előzetes vizsgálatok, a nyomozások, valamint a bírósági eljárások terén. Az NBB jelenleg 17 esettel foglalkozik, amelyek révén a világ minden táján érintett, a folyamatban lévő bírósági eljárások száma pedig rekordmagas.
4. Kiemelt figyelmet kell fordítanunk az összes olyan esetre, amikor fennáll a gyanúja annak, hogy olyan bűncselekményt követtek el, amely a nemzetközi közösséget érintő legsúlyosabb bűntettek közé tartozik. A Tanácsnak meggyőződése, hogy az NBB a kiegészítő jelleg elvével összhangban mindenhol igazságot fog szolgáltatni az áldozatoknak.
5. Az európai kontinensen háború dúl. A Tanács újólág megerősíti a 2022. decemberi következtetéseit az Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborújával összefüggésben elkövetett legsúlyosabb bűncselekmények miatti elszámoltathatósággal kapcsolatban.

6. A Tanács kiemeli, hogy a Büntetőbíróság fontos szerepet játszik a brutális bűncselekmények áldozatainak való igazságszolgáltatásban, lehetővé teszi számukra, hogy az eljárásaiban való részvétellel hallassák a hangjukat, valamint segítséget nyújt és jóvátételt ítél meg nekik. Az Áldozatok Kárpótlási Alapja, amely a Nemzetközi Büntetőbírósághoz tartozik, több tízezer áldozatnak nyújtott segítséget fizikai és pszichológiai rehabilitáció és anyagi támogatás formájában. A Tanács arra sürgeti a részes államokat és másokat, hogy támogassák, illetve továbbra is támogassák az Áldozatok Kárpótlási Alapját.
7. A Tanács emlékeztet a civil társadalom által az NBB létrehozásában és működésében, valamint az áldozatok igazságszolgáltatáshoz való jogának támogatásában játszott alapvető szerepre. Idén ünnepeljük az emberi jogok védelmezőiről szóló ENSZ-nyilatkozat elfogadásának 25. évfordulóját is. A Tanács elkötelezi magát a civil társadalmi tér védelme mellett, amelynek érdekében többek között fellép azon fenyegetésekkel szemben, melyeknek célpontjai az emberijog-védők, akik az igazságszolgáltatási erőfeszítések élvonalában állnak.
8. Fontos, hogy a büntetlenség elleni küzdelem során az NBB függetlenül és pártatlanul működhessen. Az Európai Unió továbbra is elkötelezetten együttműködik majd az összes részes állammal és más partnerekkel világszerte a Büntetőbíróság támogatása, valamint a Büntetőbíróság függetlenségének és a Római Statútum integritásának megóvása és tiszteletben tartása érdekében. A Büntetőbíróságot, annak alkalmazottait és az NBB munkájában részt vevő személyeket érő bármilyen fenyegetés elfogadhatatlan.
9. Az Európai Unió elkötelezett az NBB hatékony működése mellett. 2006-ban az EU a regionális szervezetek között elsőként együttműködési megállapodást kötött a Büntetőbírósággal. Az NBB-vel való teljes körű együttműködés a Büntetőbíróság eredményességének előfeltétele. A Tanács megjegyzi, hogy az együttműködés hiánya komoly kihívás elé állítja az NBB-t.
10. A Tanács az összes államot felszólítja, hogy biztosítsák a Büntetőbírósággal való teljes körű együttműködést, többek között a még nem teljesített elfogatóparancsok gyors végrehajtása révén, valamint hogy kössenek önkéntes megállapodásokat. A nemzetközi büntetőeljárásnak szerves részét képezi az áldozatok és tanúk védelme és áthelyezése, az ideiglenes, illetve végleges szabadon bocsátás, valamint az ítéletek végrehajtása, az ezekkel kapcsolatos terheket pedig méltányosan kell megosztani a részes államok között, adott esetben többek között önkéntes együttműködési megállapodások révén.

11. Az NBB Római Statútumának elvei, valamint a Büntetőbíróság működését szabályozó elvek teljes mértékben összhangban vannak az EU elveivel és célkitűzéseivel. A Tanács elkötelezett a Római Statútum egyetemességének előmozdítását és integritásának megőrzését célzó erőfeszítései folytatása és megújítása iránt. Az Európai Unió sürgeti azokat az államokat – beleértve az uniós tagjelölt országokat –, amelyek még nem erősítették meg a Római Statútumot, illetve nem csatlakoztak ahhoz, hogy ezt mielőbb tegyék meg annak érdekében, hogy véget lehessen vetni a legsúlyosabb bűncselekmények büntetlenségének. Felkéri továbbá a részes államokat, hogy – nemzeti körülményeikre figyelemmel – mérlegeljék a Római Statútum módosításainak megerősítését vagy elfogadását.
12. A Tanács folytatni fogja az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az NBB-nek nagyobb figyelmet biztosítson az Európai Unió belső és külső szakpolitikai területein az összhang garantálása és annak érdekében, hogy az szerves részévé váljon a nemzetközi humanitárius joggal, az emberi jogokkal, a békeépítéssel és konfliktusrendezéssel kapcsolatos megbeszéléseinek, továbbá újól meg erősíti az aziránti elkötelezettségét, hogy állandó diplomáciai támogatást nyújtson a Büntetőbíróság számára megbízatása eredményes végrehajtásának lehetővé tétele céljából. E tekintetben a Tanács elismerését fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az EU emberi jogi különleges képviselőjének megbízatása és munkája keretében kiemelt figyelmet kap a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának az előmozdítása, valamint a nemzetközi büntetőbíráskodás támogatása, és üdvözl, hogy a különleges képviselő továbbra is kiemelten foglalkozik e kérdésekkel.
13. A Tanács elismeri, hogy fontos a Büntetőbíróság számára biztosítani a szükséges és fenntartható pénzügyi forrásokat annak érdekében, hogy a Büntetőbíróság szervei a globális megbízatása alá tartozó valamennyi esetben stabilan és következetesen betölthessék szerepüket. A Tanács felszólítja a Római Statútum összes részes államát, hogy hozzájárulásait teljes egészében és időben fizessék be, és haladéktalanul fizessék be az esedékes hátralékokat.
14. A Büntetőbíróság működésének felülvizsgálata egyedülálló lehetőséget kínál a nemzetközi büntetőjog rendszerének megerősítésére, valamint a Büntetőbíróság hatékonyabbá és eredményesebbé tételére. A Tanács elismerését fejezi ki a Büntetőbíróságnak az e folyamat során tanúsított elkötelezettségéért. A Tanács arra ösztönzi az NBB-t és a részes államokat, hogy folytassák a vonatkozó ajánlások értékelését és végrehajtását, megfelelően tiszteletben tartva ugyanakkor a Büntetőbíróság ügyészi és bírói függetlenségét. Az Európai Unió különös jelentőséget tulajdonít a jó irányítás és az egészséges munkakultúra előmozdításának, amely biztosítja a befogadást és a nemek közötti egyenlőséget is. A Tanács nyugtázza a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó politikák megerősítését az NBB-n belül a nemek közötti egyenlőségre és a munkahelyi kultúrára vonatkozó új stratégia révén.

15. A Tanács elismerését fejezi ki a Büntetőbíróság azon erőfeszítéseiről, amelyek célja a nemmel és életkorral kapcsolatos szempontok beépítése a nyomozási, ügyészi és igazságszolgáltatási munkába, és ösztönzi ezen erőfeszítések folytatását. A Tanács arra ösztönzi a Büntetőbíróságot, hogy erősítse tovább a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő és a gyermekközpontú megközelítések alkalmazását a bizonyításfelvétel során.
16. A Tanács emlékeztet arra, hogy az NBB olyan bíróság, amelyhez a végső esetben lehet fordulni, és amely kiegészíti, nem pedig helyettesíti a nemzeti bíróságokat. A Tanács ezért a Római Statútum egyik legfontosabb elemeként kiemeli a kiegészítő jelleg és az együttműködés fontosságát a nemzeti joghatóságok és a Büntetőbíróság között. A Tanács e tekintetben hangsúlyozza a népiértés elleni uniós hálózat szerepét az ilyen jellegű együttműködés fokozása és a bevált gyakorlatok uniós tagállamok közötti megosztásának elősegítése terén. Az EU arra ösztönzi a részes államokat, hogy fogadják el a nemzetközi bűncselekmények meghatározásához, a háborús bűncselekményekre szakosodott egységek létrehozásához vagy megerősítéséhez, valamint az államok közötti együttműködés fokozásához szükséges nemzeti jogszabályokat.
17. Az Európai Unió hangsúlyozza annak alapvető fontosságát, hogy a Római Statútummal összhangban tisztességes, átlátható és érdemeken alapuló eljárás keretében a Büntetőbírósághoz a legmagasabban képzett bírákat és tisztviselőket válasszák ki a bírósági határozatok minőségének biztosítása, valamint az intézmény igazságszolgáltatási képességébe és pártatlanságába vetett bizalom további növelése érdekében. A Tanács arra ösztönzi a részes államokat, hogy a bírói tisztség betöltésére javasolt személyek jelöléséhez szigorú és átlátható nemzeti jelölési eljárásokat kövessenek. A Büntetőbíróság legitimitásának biztosításához elengedhetetlen, hogy a kiválasztási folyamat hiteles és átlátható legyen, amely magában foglalja az átvilágítást is.
18. A Római Statútum elfogadásának 25. évfordulója jó alkalmat teremt a legsúlyosabb bűncselekmények büntetlensége elleni küzdelem előmozdítására és a jogállamiság megerősítésére. A Tanács nagyra értékeli, hogy a részes államok a nemzetközi büntetőbíráskodás előrelépését ünneplve különböző rendezvényekkel szerte a világon megemlékeznek erről az évfordulóról. Az Európai Unió és tagállamai folytatni fogják az NBB-vel és a Római Statútummal kapcsolatos tájékozottság növelését. Az Európai Unió megragadja az alkalmat, hogy ismételten kifejezze: töretlenül és elkötelezetten támogatja az NBB függetlenségét és pártatlanságát, valamint a büntetlenség elleni globális küzdelemben betöltött központi szerepét.